

Náklady na provoz škol

Náklady na provoz škol, tj. jejich investiční i neinvestiční výdaje, hradí ze svého rozpočtu obec s výjimkou nákladů hrazených školám školským úřadem, kterými jsou mimo jiné i náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů a výdaje na učebnice, učební pomůcky a školní potřeby, které jsou poskytovány žákům bezplatně. Z nároku obce na úhradu neinvestičních nákladů vynaložených na žáky, kteří v jí spravované škole plní povinnou školní docházku a přitom bydlí v jiné obci, jsou proto vyloučeny ty.....

Náklady na provoz škol, tj. jejich investiční i neinvestiční výdaje, hradí ze svého rozpočtu obec s výjimkou nákladů hrazených školám školským úřadem, kterými jsou mimo jiné i náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů a výdaje na učebnice, učební pomůcky a školní potřeby, které jsou poskytovány žákům bezplatně. Z nároku obce na úhradu neinvestičních nákladů vynaložených na žáky, kteří v jí spravované škole plní povinnou školní docházku a přitom bydlí v jiné obci, jsou proto vyloučeny ty, které škole podle citovaného zákona přiděluje školský úřad. Do těchto neinvestičních nákladů nelze zahrnout náklady na semináře učitelů, jejich ochranné pracovní pomůcky, učebnice a sešity, neboť se jedná o náklady hrazené podle § 8 odst. 2 zákona č. [564/1990](#) Sb. školským úřadem přímo školám.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 33 Odo 132/2003, ze dne 29.4.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce m. L., zastoupeného JUDr. P. K., advokátem, proti žalované o. L. n. L., o zaplacení 46 000 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Litoměřicích pod sp. zn. 16 C 226/97, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. února 2002 č. j. 47 Co 273/2001-136, tak, že rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. února 2002 č. j. 47 Co 273/2001-136, pokud jím byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně v rozsahu, ve kterém bylo žalované uloženo, aby zaplatila žalobci 28 160 Kč se 17% úrokem od 29. 3. 1997 do zaplacení, a pokud jím bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, a rozsudek Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 31. ledna 2001 č. j. 16 C 226/97-117, pokud jím bylo žalované uloženo, aby zaplatila žalobci 28 160 Kč se 17% úrokem od 29. 3. 1997 do zaplacení, a pokud jím bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, se zrušují a věc se v tomto rozsahu vrací Okresnímu soudu v Litoměřicích k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Litoměřicích svým v pořadí druhým rozsudkem ze dne 31. ledna 2001 č. j. 16 C 226/97-117 uložil žalované, aby zaplatila žalobci částku 42 640 Kč se 17% úrokem od 29. 3. 1997 do zaplacení, žalobu na zaplacení částky 3 360 Kč se 17% úrokem zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Žalobce se jako zřizovatel tří základních škol domáhal podle § 14 odst. 2 zákona č. [564/1990](#) Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění zákona č. [139/1995](#) Sb., náhrady neinvestičních nákladů, které vynaložil na výuku žáků, kteří navštěvovali jeho základní školy a bydleli v obci L. L. Výši neinvestičních výdajů zjistil soud prvního stupně ze znaleckého posudku, který vypracoval Ing. J. P.; podle tohoto posudku činily neinvestiční výdaje v roce 1996 u první

základní školy po odečtení částky 1 100 Kč představující státní dotaci 1 636 Kč, u třetí základní školy 4 510,20 Kč a u čtvrté základní školy 6 950,20 Kč na jednoho žáka. Mezi účastníky zůstalo nesporným, že žalovaná zaplatila žalobci na úhradu předmětných nákladů částku 17 760 Kč. Žalovaná podstatu nároku žalobce nepopírala, zpochybňovala však správnost výpočtu neinvestičních výdajů jednotlivých škol, když znalec nepřihlížel k metodickému pokynu Ministerstva školství a mládeže a tělovýchovy ČR ze 23. 5. 1996 č. j. 19062/96.

K odvolání žalované Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 26. února 2002 č. j. 47 Co 273/2001-136 rozsudek soudu prvního stupně v rozsahu, ve kterém bylo žalované uloženo, aby zaplatila žalobci 28 160 Kč se 17% úrokem od 29. 3. 1997 do zaplacení, potvrdil a v rozsahu, ve kterém bylo žalované uloženo, aby zaplatila žalobci částku 14 480 Kč se 17% úrokem od 29. 3. 1997 do zaplacení, změnil tak, že se žaloba v této části zamítá, změnil výrok o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Rovněž odvolací soud svoje rozhodnutí opřel o znalecký posudek znalce Ing. J. P. K námitkám žalované uvedl, že znalec sice nebyl seznámen s metodickými pokyny Ministerstva školství ČR, tyto pokyny však nejsou obecně závazným právním předpisem. Odvolací soud dále poukázal na okolnost, že žalovaná nevyužila své možnosti zpochybnit konkrétním způsobem správnost znaleckého posudku při jednání soudu 4. 12. 2000, kdy byl znalec soudem vyslechnut. Odvolací soud dále potvrdil opodstatněnost námítky žalované, že dva žáci neměli v roce 1996 bydliště ve L. L., takže žalobce nemá nárok na úhradu poměrné části neinvestičních nákladů za tyto žáky. Při výpočtu výše neinvestičních výdajů vyšel odvolací soud z výše neinvestičních výdajů na jednoho žáka, jak byla zjištěna soudem prvního stupně, a tuto částku násobil počtem žáků navštěvujících tuto školu s bydlištěm ve L. L.

Proti rozsudku odvolacího soudu v části, v níž byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen, podala žalovaná dovolání, neboť má za to, že spočívá na nesprávném právním posouzení věci [dovolací důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.]. Poukázala na to, že žalobci byly přisouzeny částky, na které nemá podle zákona č. [564/1990](#) Sb. nárok. Jedná se o náklady, které dostal žalobce uhrazeny od Okresního úřadu v Litoměřicích a duplicitně požaduje jejich úhradu od žalované; dovolatelka uvádí náklady na semináře učitelů, jejich ochranné pracovní pomůcky, učební pomůcky a sešity. Znalec se měl proto zabývat i příjmovými položkami žalobce. Dovolatelka navrhla zrušení rozsudků obou stupňů a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas oprávněnou osobou, se nejprve zabýval otázkou, zda je dovolání přípustné.

Podle § 236 o. s. ř. dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu je dovolání přípustné za podmínek uvedených v § 237 odst. 1 písm. b) a písm. c) o. s. ř.

Podle § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. je dovolání přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější

rozhodnutí zrušil. Zákon zde má na mysli situaci, kdy nezávislé rozhodnutí věci soudem prvního stupně bylo vyloučeno, omezeno nebo usměrněno tím, že byl povinen vycházet ze závazného právního názoru odvolacího soudu do té míry, že tento právní názor odvolacího soudu byl jediné a výhradně určující pro jeho rozhodnutí ve věci. Právní názor odvolacího soudu tedy musí mít na rozhodnutí ve věci takový vliv, že soud prvního stupně nemůže uplatnit své názory při rozhodování věci samé. Tam, kde není takový vliv na odlišný pozdější rozsudek soudu prvního stupně, tedy tam, kde není mezi závazným právním názorem obsaženým ve zrušovacím rozhodnutí odvolacího soudu a pozdějším odlišným rozsudkem soudu prvního stupně vztah příčinné souvislosti, nelze dovozovat ani přípustnost dovolání podle § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. Uložil-li odvolací soud ve zrušovacím rozhodnutí soudu prvního stupně provést ke zjištění skutkového stavu další dokazování, aniž by zaujal stanovisko k právnímu posouzení věci, nelze rovněž hovořit o tom, že by jeho právní názor byl určující pro pozdější rozhodnutí věci soudem prvního stupně. Takový „právní názor“ obsahuje jen pokyny, jak dále postupovat po procesní stránce, a v posouzení věci soud prvního stupně nijak neomezuje. V posuzované věci se jednalo o posléze uvedený případ, když odvolací soud ve svém zrušujícím usnesení (č. l. 34) uložil soudu prvního stupně, aby postupem podle § 43 o. s. ř. vyzval žalobce k doplnění návrhu na zahájení řízení ve smyslu § 79 odst. 1 o. s. ř. za účelem zjištění rozhodujících skutečností pro posouzení výše nároku žalobce, když tento nárok je ve svém základu po právu. Odvolací soud tedy nevyslovil jakýkoli závazný právní názor na projednávanou věc, který by byl odlišný od právního názoru soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání podle § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. tudíž není dána.

Podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je dovolání přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. a odvolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce podle § 237 odst. 3 o. s. ř. zásadní význam zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem.

Nesprávným právním posouzením je omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav. O mylnou aplikaci právních předpisů se jedná, jestliže soud použil jiný právní předpis, než který měl správně použít, nebo aplikoval sice správný právní předpis, ale nesprávně jej vyložil.

V dané věci jde o určení rozsahu neinvestičních nákladů, které žalobce vynaložil na provoz základních škol, v nichž vykonávali povinnou školní docházku žáci, mající trvalé bydliště v žalované obci, na jejichž náhradu od žalované má žalobce podle zákona č. [564/1990](#) Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění účinném k 1. 1. 1996, nárok, (žalobce se domáhal náhrady neinvestičních nákladů za rok 1996). Podle § 14 odst. 2 zákona č. [564/1990](#) Sb., ve znění zákona č. [139/1995](#) Sb., obec zřizuje nebo se souhlasem školského úřadu zrušuje předškolní zařízení, základní školu a školská zařízení jim sloužící. Jestliže žák plní povinnou školní docházku ve škole zřízené jinou obcí, je povinna hradit obec, ve které má žák trvalý pobyt, obci, která školu zřídila, její neinvestiční výdaje podle odstavce 4, které tvoří náklady na údržbu a opravy, materiální výdaje, služby a výdaje nevýrobní povahy, mzdové prostředky a ostatní výplaty fyzickým osobám neposkytované školským úřadem připadající na jednoho žáka této školy, pokud se dotčené obce nedohodnou jinak. Podle § 14 odst. 4 uvedeného zákona obec spravuje předškolní zařízení, základní školy a školská zařízení jim sloužící zejména tím, že zabezpečuje investiční výdaje a neinvestiční náklady kromě mzdových prostředků, učebnic, školních pomůcek a potřeb hrazených státem. Podle § 8 odst. 2 tohoto zákona přiděluje školský úřad předškolním zařízením, školám a školským zařízením jim sloužícím, které jsou

zařazeny do sítě předškolních zařízení, škol a školských zařízení zřizovaných a spravovaných obcemi, finanční prostředky na platy a náhrady platů, popřípadě mzdy a náhrady mezd, na odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, na náklady na zvláštním způsobem stanovené odvody do sociálních a zdravotních fondů a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, na výdaje na učební pomůcky a dále na výdaje na učebnice a školní potřeby, pokud se žákům poskytují bezplatně, a kontroluje jejich využití.

Z uvedené právní úpravy tedy vyplývá, že náklady na provoz škol, tj. jejich investiční i neinvestiční výdaje, hradí ze svého rozpočtu obec s výjimkou nákladů hrazených školám školským úřadem, kterými jsou, jak výše uvedeno, mimo jiné i náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů a výdaje na učebnice, učební pomůcky a školní potřeby, které jsou poskytovány žákům bezplatně. Z nároku obce na úhradu neinvestičních nákladů vynaložených na žáky, kteří v jí spravované škole plní povinnou školní docházku a přitom bydlí v jiné obci, jsou proto vyloučeny ty, které škole podle citovaného zákona přiděluje školský úřad. Je proto nutno přisvědčit dovolatelce, že do těchto neinvestičních nákladů nelze zahrnout náklady na semináře učitelů, jejich ochranné pracovní pomůcky, učebnice a sešity, neboť se jedná o náklady hrazené podle § 8 odst. 2 zákona č. [564/1990](#) Sb. školským úřadem přímo školám. Pokud tedy odvolací soud v posuzované věci přiznal žalobci jako obci spravující školu s žáky bydlícími v žalované obci nárok na úhradu všech jím evidovaných neinvestičních výdajů, včetně výdajů, které podle § 8 odst. 2 zákona č. [564/1990](#) Sb., ve znění zákona č. [139/1995](#) Sb., přiděluje školám školský úřad, vyřešil otázku rozsahu těchto nákladů v rozporu s hmotným právem, a to v rozporu s § 14 odst. 2, 4 a § 8 odst. 2 zákona č. [564/1990](#) Sb., napadené rozhodnutí má tedy zásadní právní význam a dovolání je podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. přípustné. Je tudíž i důvodné, neboť rozsudek odvolacího soudu není v dovolání napadeném rozsahu z hlediska uplatněného dovolacího důvodu správný.

Nejvyšší soud navíc zjistil, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Z obsahu žaloby je totiž zřejmé, že žalobce uplatnil též nárok na zaplacení úroku z prodlení. V petitu žaloby však nepřesně uvedl, že požaduje zaplacení úroku. Soudy obou stupňů pak, namísto aby postupem podle § 43 odst. 1 o. s. ř. tuto vadu žaloby odstranily, převzaly tento nesprávný údaj o úroku (namísto úroku z prodlení) do výroku svého rozhodnutí; tím zatížily řízení uvedenou vadou.

Nejvyšší soud proto podle § 243b odst. 2 věty za středníkem o. s. ř. rozsudek odvolacího soudu v napadené části a v souvisejících výrocích o náhradě nákladů řízení zrušil. Protože důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí i na rozhodnutí soudu prvního stupně, Nejvyšší soud podle § 243b odst. 3 věta druhá o. s. ř. zrušil v příslušné části i rozsudek soudu prvního stupně a věc vrátil tomuto soudu v tomto rozsahu k dalšímu řízení.

Další články:

- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Práva dětí](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Samospráva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Telekomunikace](#)
- [Účelová komunikace \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní plán \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)